

«Mutual Indemnity and Hold Harmless»-arrangementer – norsk og internasjonal kontraktspraksis

Katrine Jokstad Kvanvik

Advokatfullmektig

Tonje P. Gormley

Senioradvokat

Et øyeblikksbilde

- Norsk sokkel: Standardkontrakter i byggeprosjekter
- Revisjon av standardkontrakter - NTK og NTK MOD nylig slutført – revidert NF under oppseiling
- NTK15 og NTK MOD15:
 - Ansvarsreguleringsmodell videreført
 - Nytt: Bredere oppslutning på selskapssiden – og ikke lenger plikt å benytte standardkontraktene
- Fokus på kostnadskutt i bransjen

offshore.no

Nyhetsbrev

Bilfinger har tapt 318 millioner på to år

Måtte kutte 52 prosent i dagraten

- Et kraftig signal på hva vi kan forvente oss

Fra Offshore.no's nyhetsoppdatering 01.12.2015

Dagens tema

- Til tross for et felles ønske om standardisering: Kan dette føre til at aktørene tenker «utradisjonelt» også på ansvarsregulering?
- Vi har allerede ulike modeller i bruk
- Spørsmålet er om det fra et norsk sokkel perspektiv er hensiktsmessig å tilnærme seg ansvarsregulering på «utradisjonell» måte?
- Dette foredraget: Fokus på ulike modeller for gjensidig skadesløsholdelse
- Avgrensning: Typer krav, kontraktsensur, forsikringsplikt og forholdet forsikringsgiver - forsikringstaker

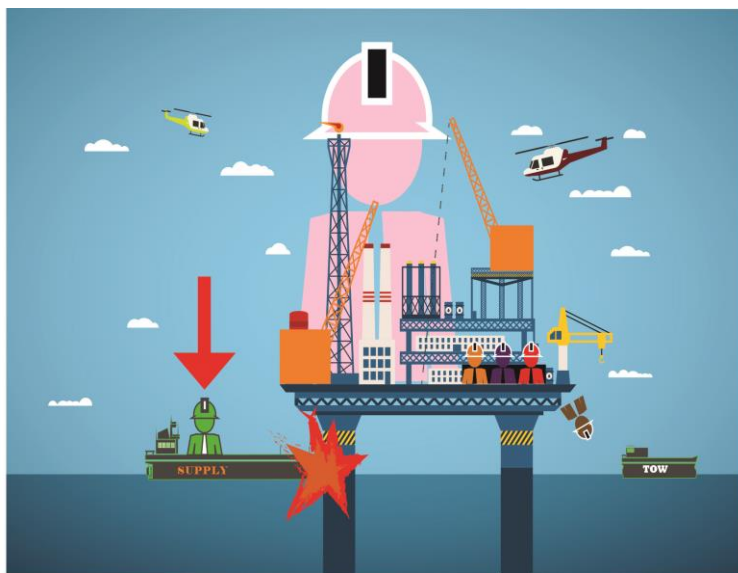
Global industri, globale aktører

- Internasjonal kontraktspraksis påvirker norske kontrakter – f.eks. knock-for-knock
- Vi møter derfor varianter av gjensidig skadesløsholdelse inspirert av internasjonal praksis – vi skal se på praksis fra UK
- Terminologi i det følgende:
 - Norsk sokkel (standardkontraktene): «Knock-for-knock»
 - Britisk sokkel: «Mutual Indemnity Hold Harmless»

Petroleumsvirksomhet: Risiko og ansvar

- Risikobildet: Høy risiko skade/tap, store verdier, mange aktører
- Uten avtaleregulering: Bakgrunnsretten avgjør (culpa)
- Avtaleregulering av ansvarsfordeling etablert praksis (gjensidig skadesløsholdelse)

Ansvarsplassering uten avtaleregulering

Ansvarsplassering med gjensidig skadesløsholdelse

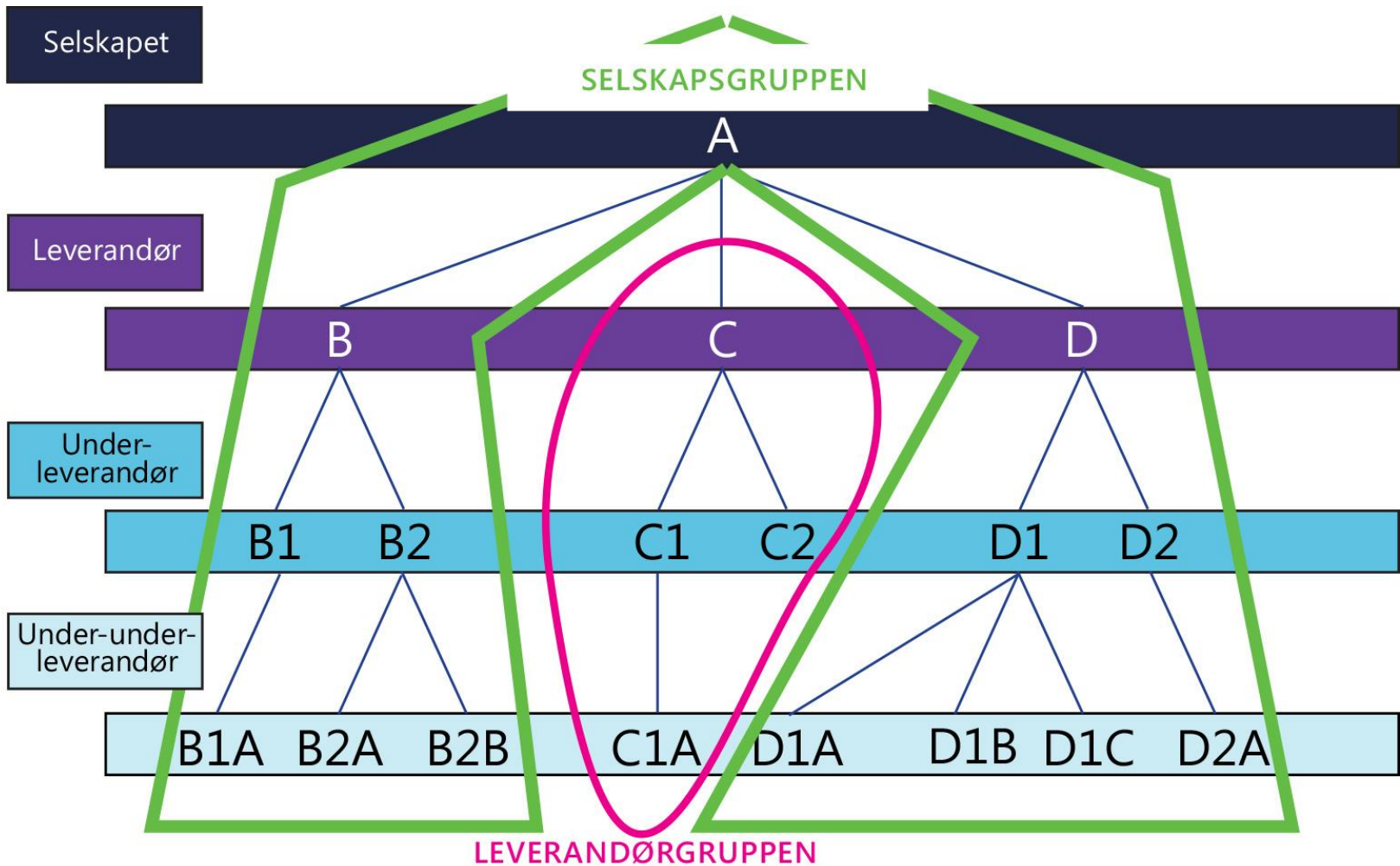
Gjensidig skadesløsholdelse

- Ansvar for tap og skader fordeles på grunnlag av hvor skaden rammer – uavhengig av skyld
- Essensen i prinsippet er at partene avtaler at
 - De ikke skal kreve erstatning av hverandre
 - De ikke skal kreve regress av hverandre
 - De skal holde hverandre skadesløse for tredjemannskrav
- Nær sammenheng med forsikring - tapet skal dekkes av forsikring
 - Unngå dobbeltforsikring og «hull» i forsikringsdekning
 - Lavere forsikringskostnader uten reduksjon i forsikringsdekning

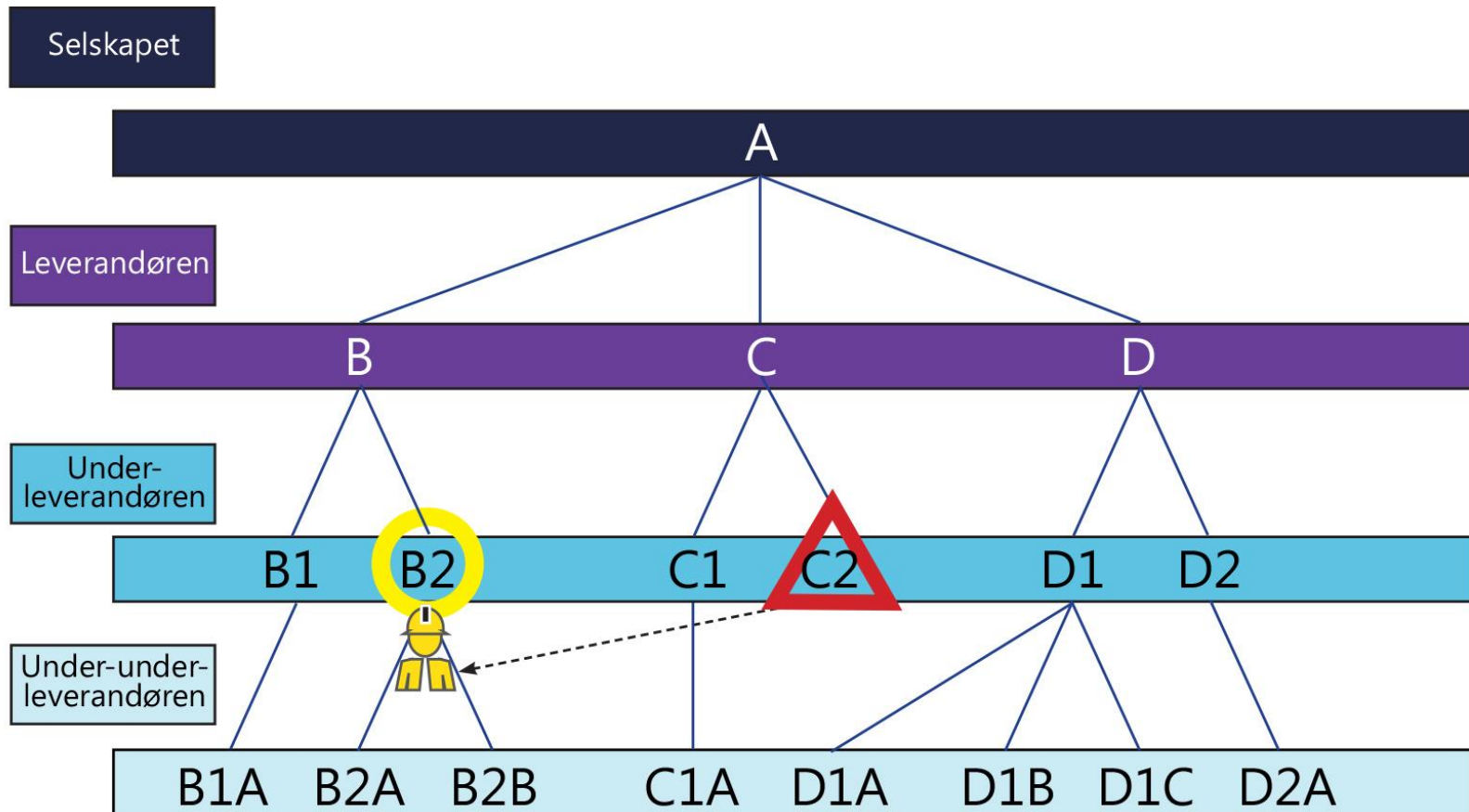
Modell 1: Tradisjonell norsk løsning – «knock-for-knock»

- Standardkontraktene for byggeprosjekter
 - «Gruppebasert» knock-for-knock modell for ansvarsfordeling
 - Selskapsgruppen holder Leverandørgruppen skadesløs for sideordnede leverandører
 - Kontraktuell plikt til så langt praktisk mulig sørge for videreføring nedover i kontraktskjeden – «back-to-back»

Modell 1: Selskapsgruppen

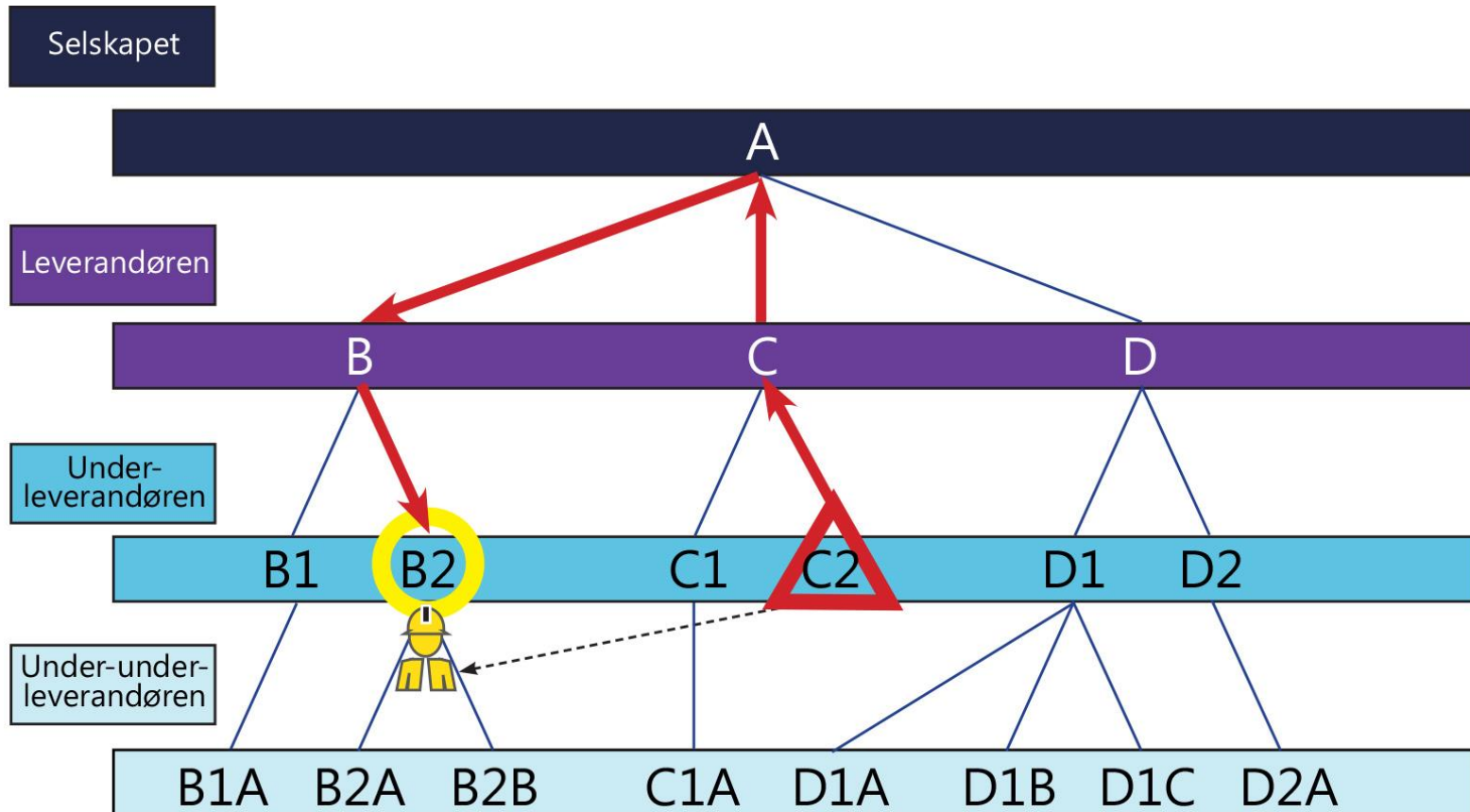

Modell 1: Et eksempel – personskade på ansatt

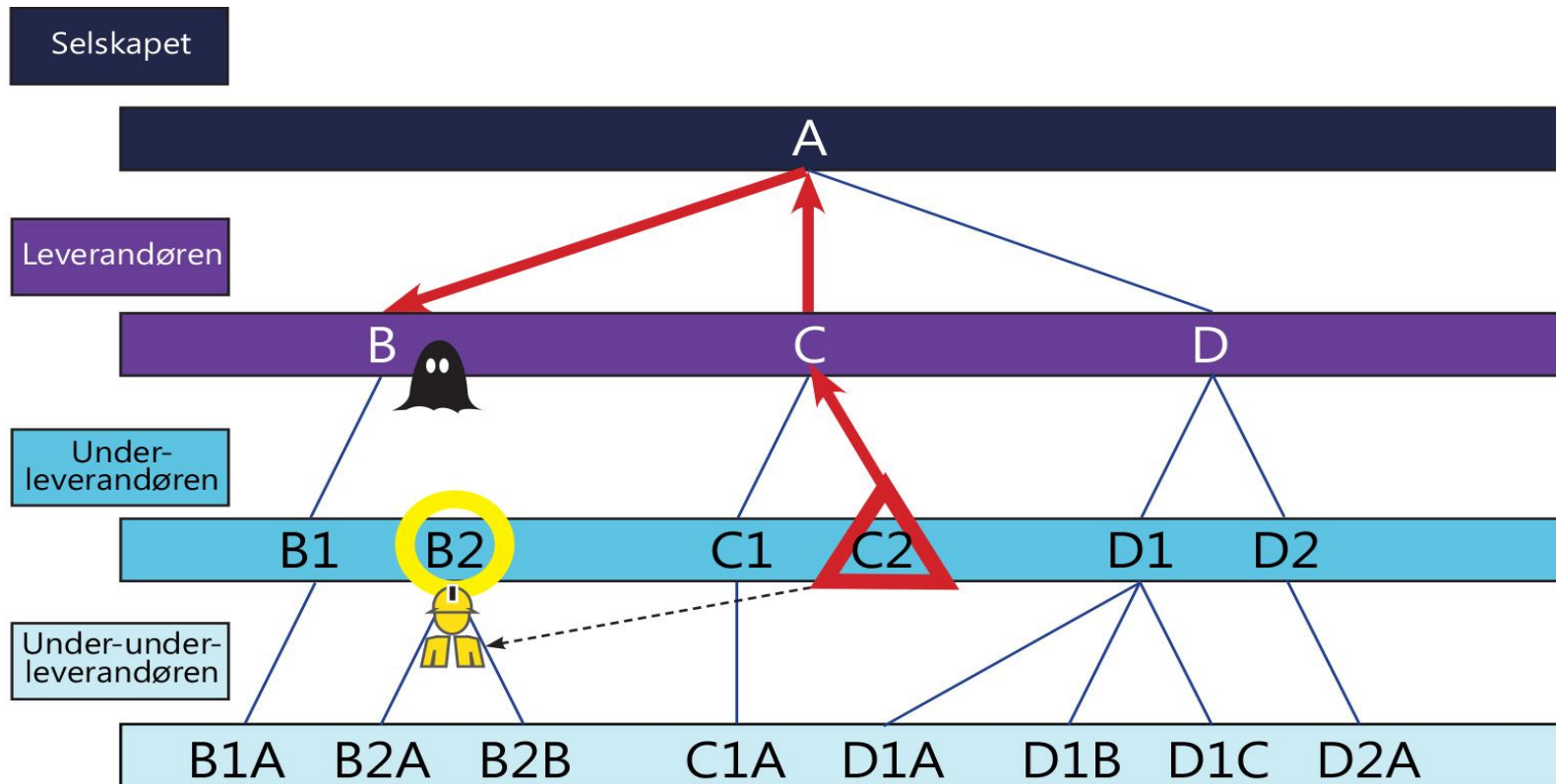
Gul mann er ansatt hos B2. Den ansatte skades av sideordnet leverandør C2.

Modell 1: Et eksempel – personskade på ansatt

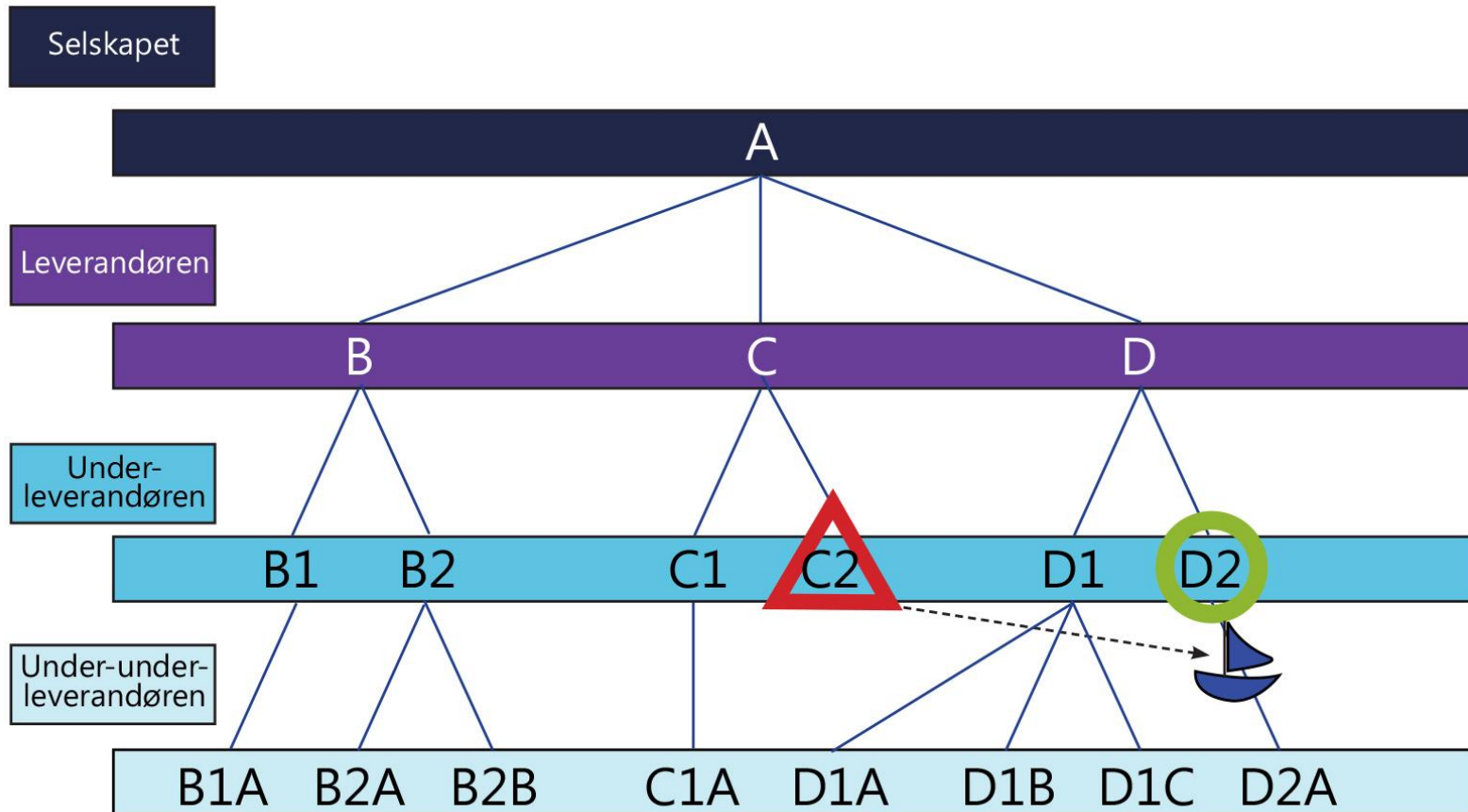
B2s ansatt krever erstatning av C2. Ved helhetlig gjennomføring av knock-for-knock modellen i kontraktskjeden ender tapet ender opp hos B2, som svarer for skader på sine ansatte.

Modell 1: Et eksempel – personskade på ansatt

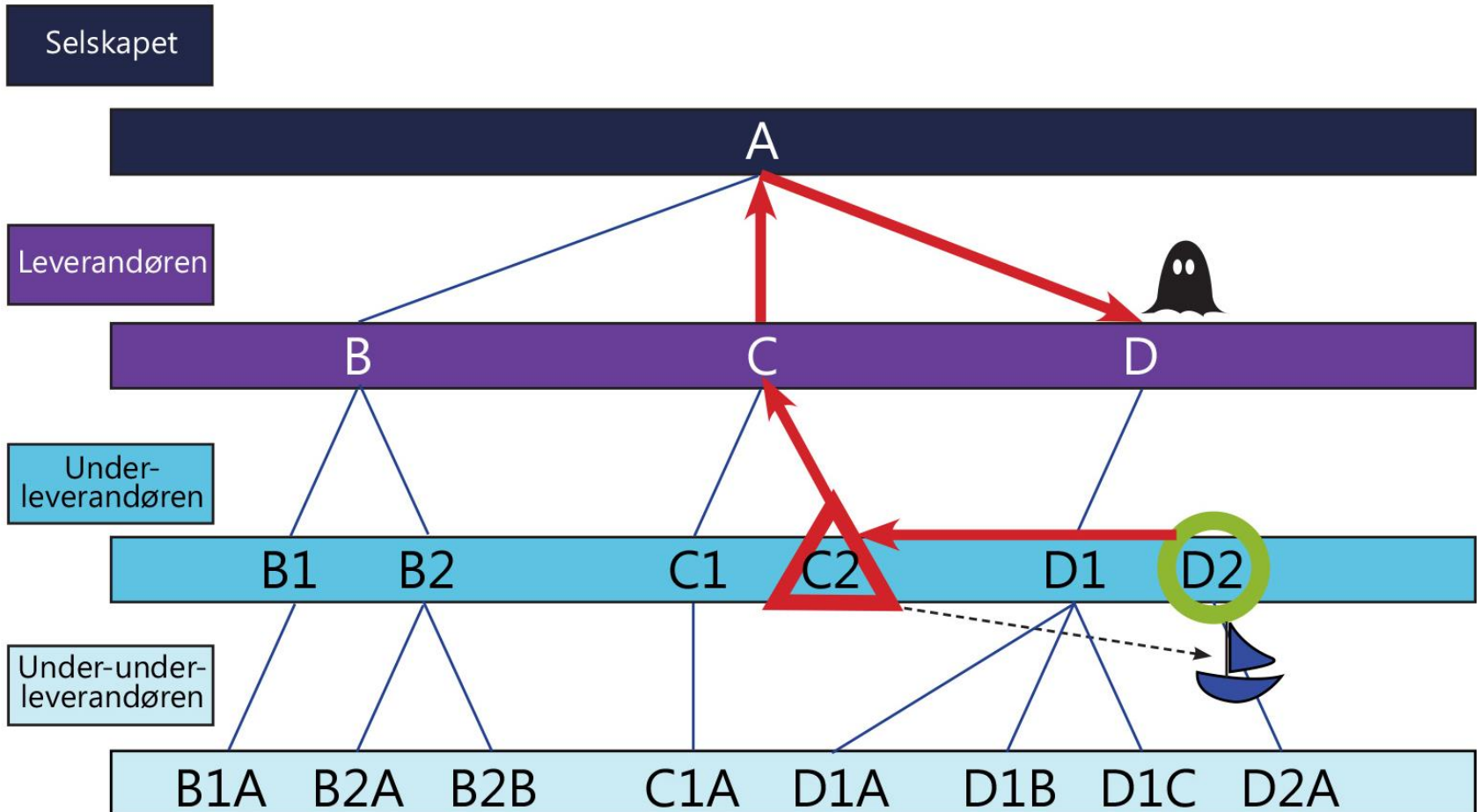
... men dersom ikke B har videreført knock-for-knock modellen i sin kontrakt med B2, blir B sittende med tapet.

Modell 1: Et eksempel – tingsskade

C2 skader båten til D2. Ved helhetlig gjennomføring av knock-for-knock modellen i kontraktskjeden ender tapet ender opp hos D2, som svarer for skader på sin eiendom.

Modell 1: Et eksempel – tingsskade

... men dersom ikke D har videreført knock-for-knock modellen i sin kontrakt med D2, blir D sittende med tapet.

Modell 1: (Mulige) effekter – og perspektiver

Selskapet

- Selskapet er et «omdreinings-punkt»
- Arbeid med administrasjon av krav for Selskapet – belastende?
- Risiko for foreldelse dersom man velger å «samle opp krav»?
- Reelt: Risiko for leverandørens solvens

Leverandøren

- Oversiktlig og forutsigbart
- «Comfort»?

Begge

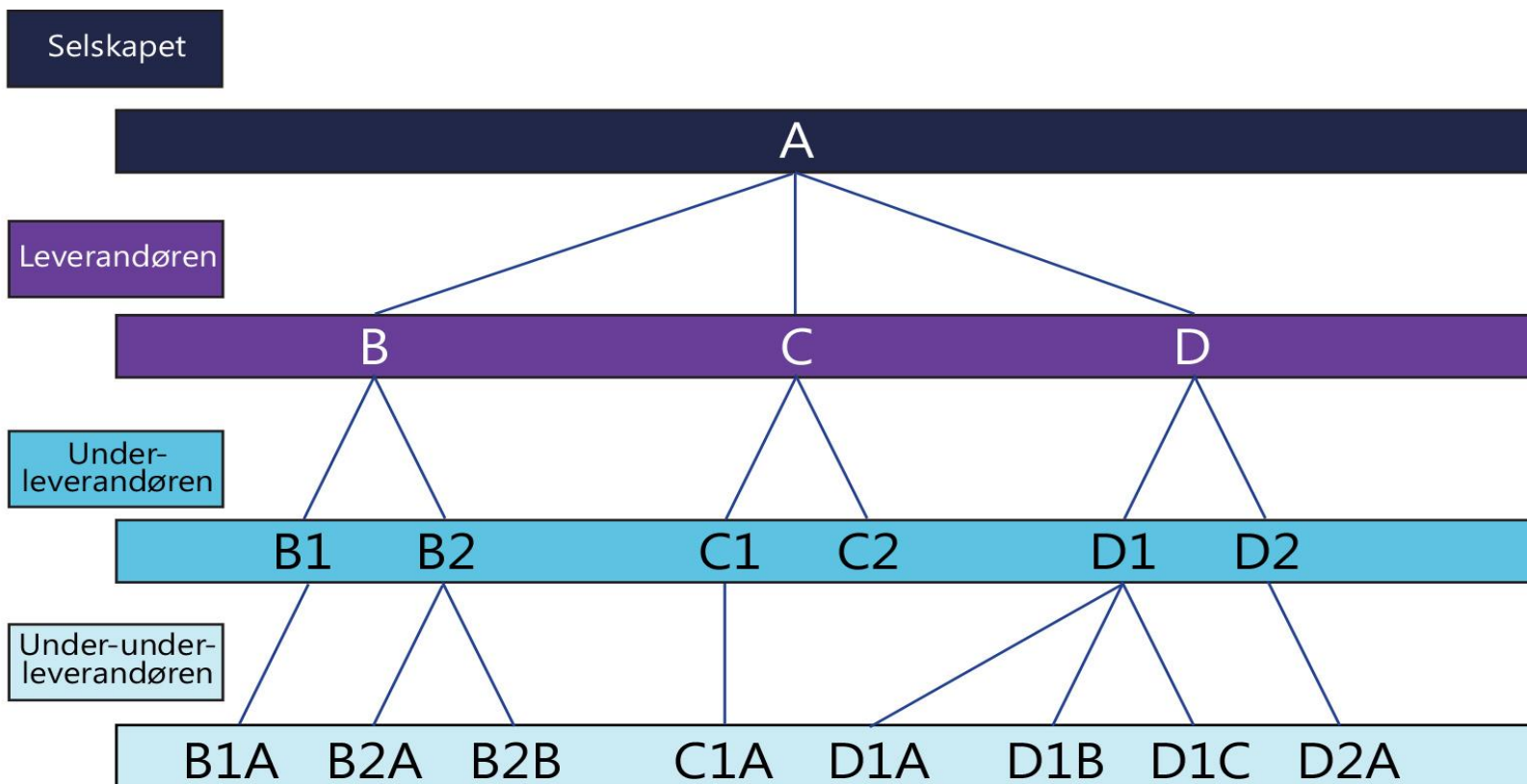
- Risikerer å sitte igjen med ansvar i tilfeller av brudd i kjeden - reduksjon av risiko ved varsomhet ved inngåelse av egne kontrakter

Modell 2: «Prosjektbasert» gjensidig skadesløsholdelse

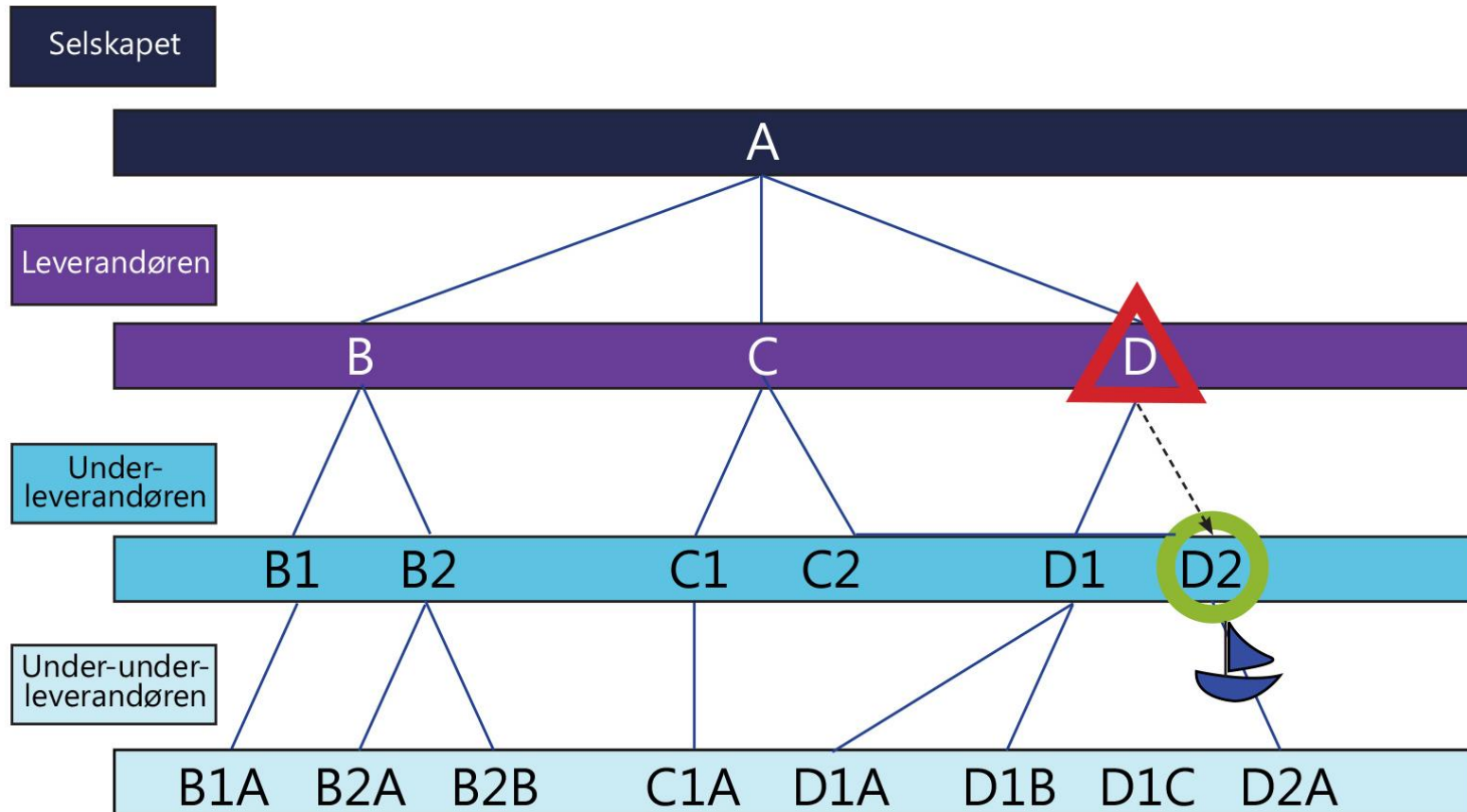
- Modell i bruk i UK – «Mutual Indemnity Hold Harmless»
- Utgangspunkt: Selskapet ønsker ikke å holde leverandøren skadesløs for sideordnede leverandører i prosjektet (som i modell 1)
- Hvorfor?
 - Global policy for risikostyring i et internasjonalt selskap?
 - Sammenheng med etablerte forsikringsregimer på konsernnivå?
 - Sammenheng med organisasjon/kontraktsadministrasjon i selskapet?

Modell 2: «Prosjektbasert» gjensidig skadesløsholdelse

- Samme som modell 1 – men sideordnede leverandører ikke inkludert i selskapsgruppen
- Kun skadesløsholdelse vertikalt i hver leverandørgruppe (forutsatt back-to-back)

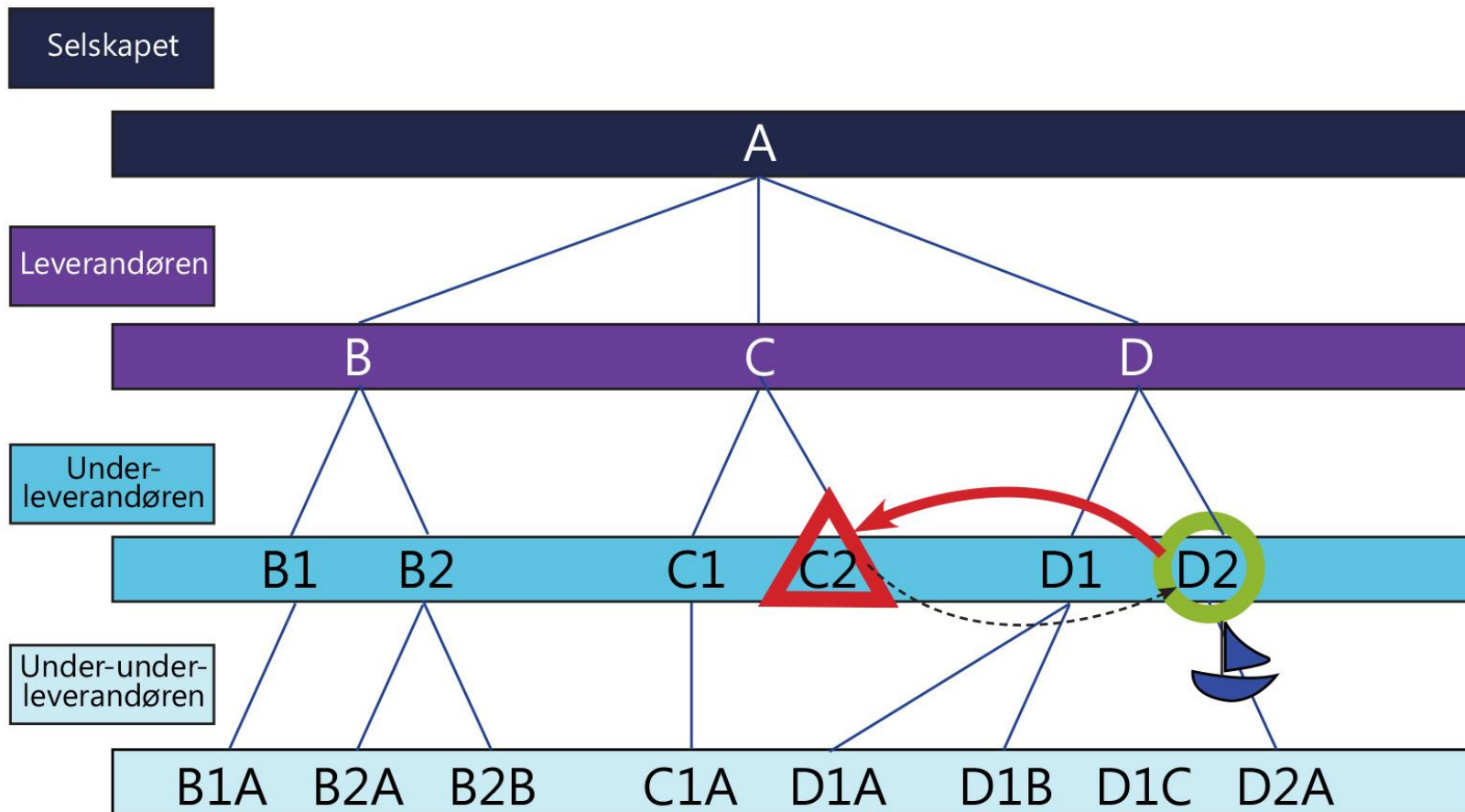

Skadesløsholdelse vertikalt i hver leverandørgruppe

D skader D2s båt. D2 bærer tapet.

Skadesløsholdelse vertikalt i hver leverandørgruppe

C2 skader D2s båt. Det foreligger ingen gjensidig skadesløsholdelse mellom partene, og D2 saksøker dermed C2. C2 må bære tapet, da han ikke kan velte tapet over på C.

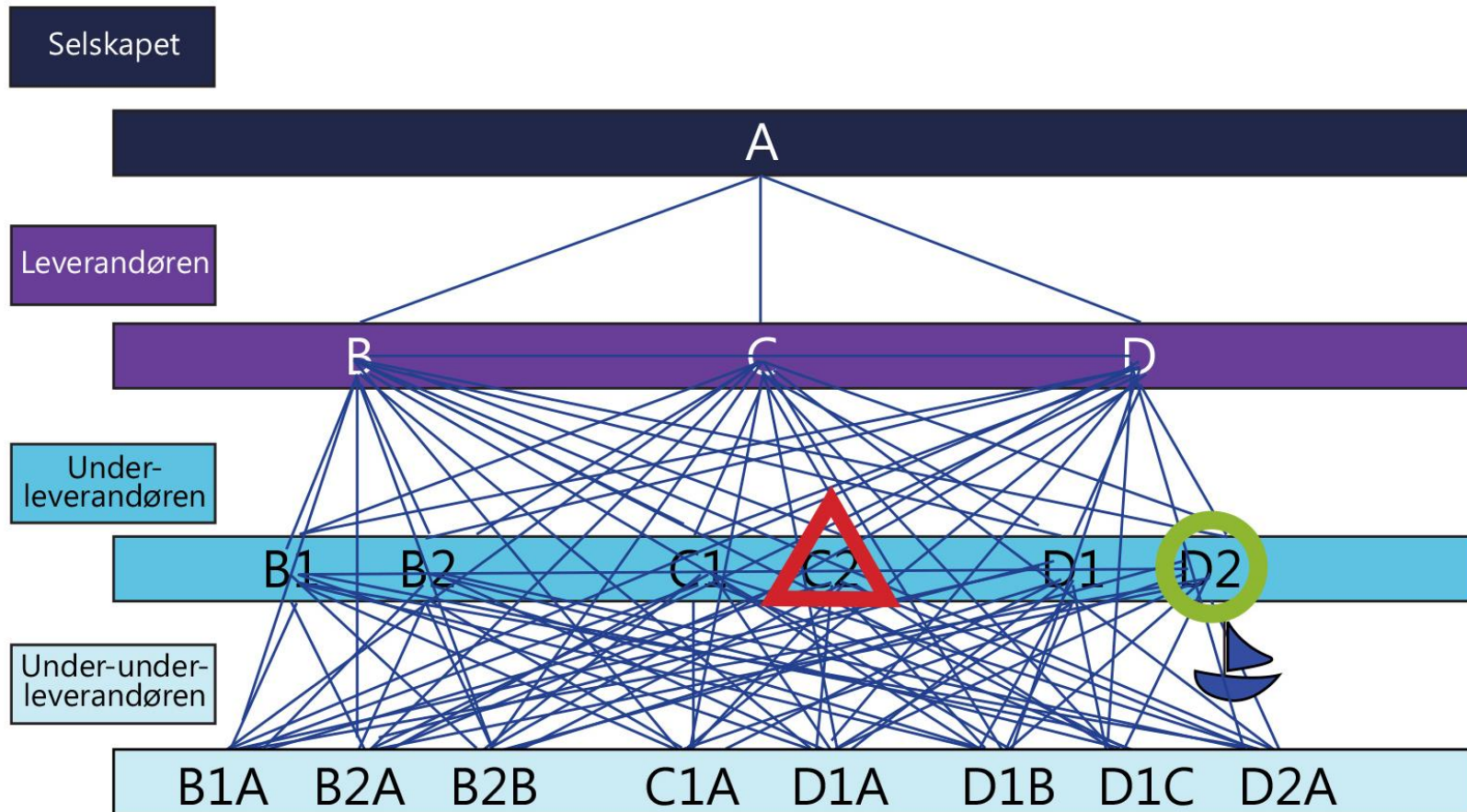
Modell 2: «Prosjektbasert» gjensidig skadesløsholdelse

- **Variant: Leverandøren holder sideordnede leverandører på prosjektet skadesløse vertikalt i kontraktskjeden**
- Tre grupper aktører
 - «Leverandørgruppen»: Leverandøren
 - «Selskapsgruppen»: Øvrige leverandører ekskludert
 - «Prosjektleverandørgruppen»: Selskapets øvrige leverandører tilknyttet prosjektet, deres leverandører og underleverandører, tilknyttede selskaper, deres ansatte og andre som øvrige leverandører benytter.

Modell 2: «Prosjektbasert» gjensidig skadesløsholdelse

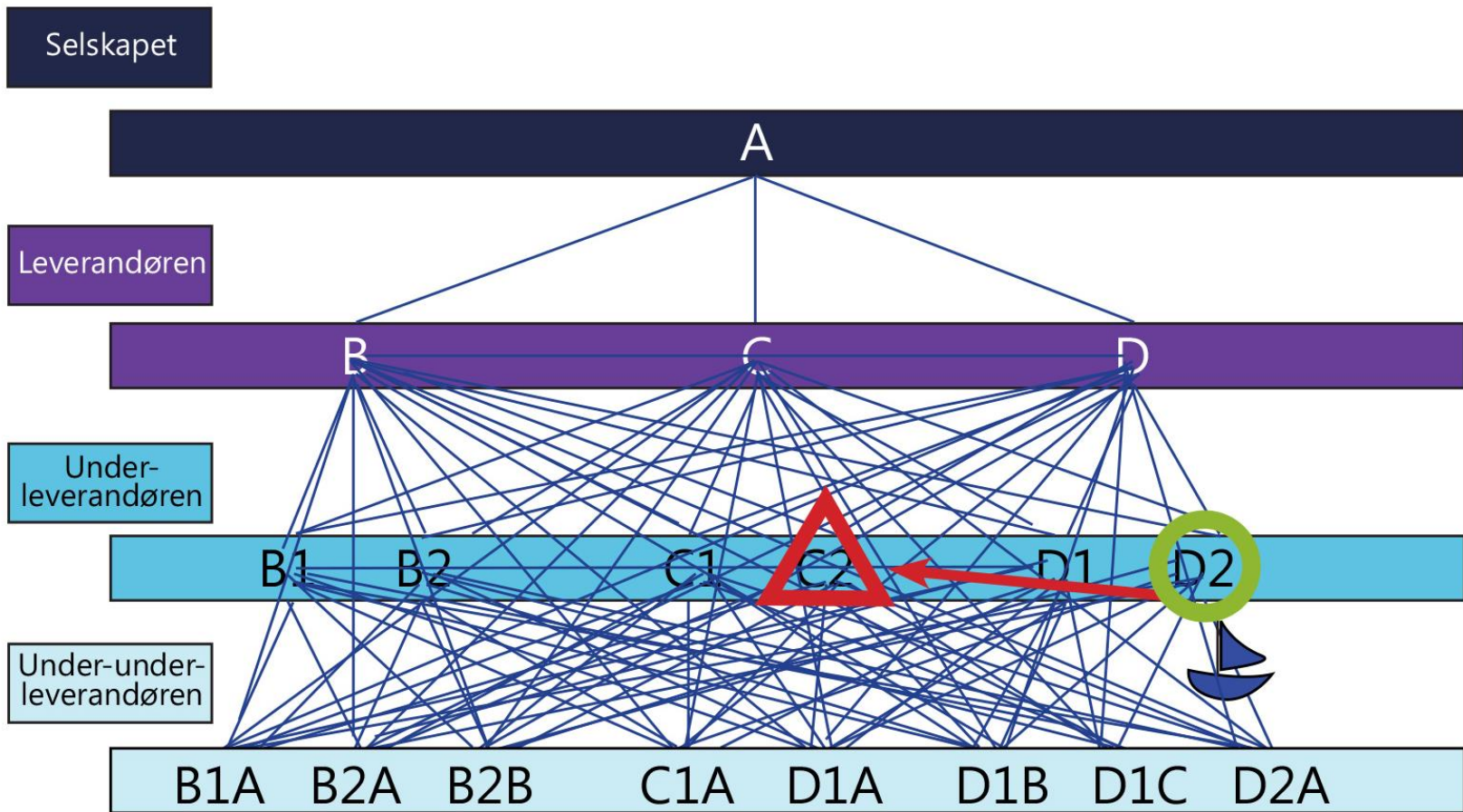
- 1. Selskapsgruppen:** Skal holde Leverandørgruppen skadesløs for visse tap/skader oppstått i Selskapsgruppen – men ikke for tap/skader oppstått i Prosjektleverandørgruppen
- 2. Leverandørgruppen:** Skal holde Selskapsgruppen og Prosjektleverandørgruppen skadesløs for visse tap/skader oppstått i Leverandørgruppen
- 3. Prosjektleverandørgruppen:** Ikke en kontraktspart som sådan, for å fungere må alle Prosjektleverandører har inngått en avtale som beskrevet i punkt 2
4. Leverandøren bare bundet til skadesløsholdelse til fordel for Prosjektleverandører som har gitt tilsvarende skadesløsholdelse som i punkt 2
5. Forutsetter vertikal gjennomføring back-to-back

Modell 2: Et eksempel – tingsskade

C2 skader D2s båt. Gjensidig skadesløsholdelse er etablert mellom C2 og D2. Tapet ender opp hos D2, som svarer for skader på sin eiendom.

Modell 2: Et eksempel – tingsskade

C2 skader D2s båt. Gjensidig skadesløsholdelse er ikke etablert mellom C2 og D2. D2 saksøker dermed C2. C2 må bære tapet, da han ikke kan velte tapet over på C.

Modell 2: «Prosjektbasert» gjensidig skadesløsholdelse

- Fordel for Selskapet: Ingen administrasjon
- Ulempe for Leverandøren: Usikkerhet - har sideordnede Prosjektleverandører inngått en tilsvarende kontrakt?
- Mulige avhjelpsmekanismer i kontrakten :
 - (Differensiert) innsynsrett kombinert med suspensjonsrett av eget arbeid?
 - Leverandøren kan kreve at Selskapet gir skadesløsholdelse for sideordnede Prosjektleverandører som ikke har gitt (tilstrekkelig) skadesløsholdelse?

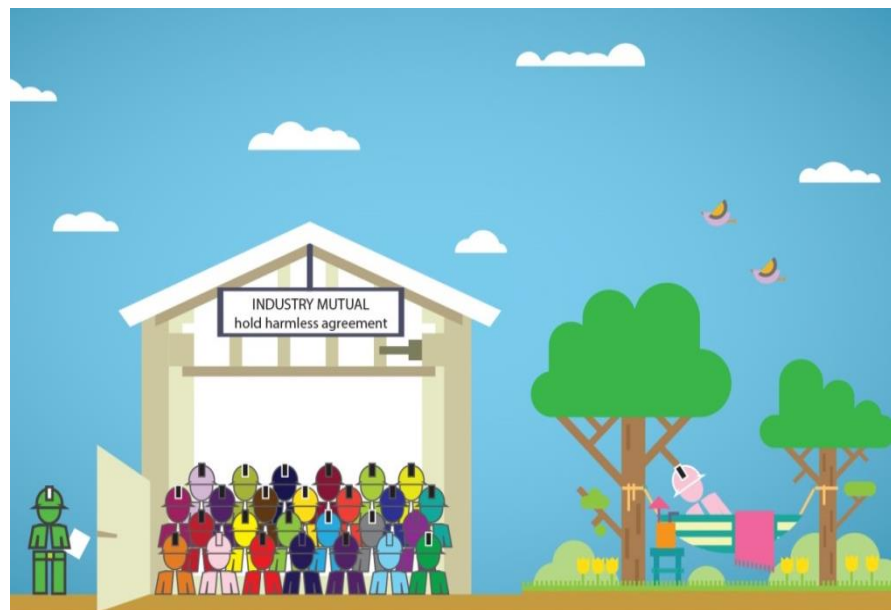
Modell 2: «Prosjektbasert» gjensidig skadesløsholdelse

- **Variant: Alle leverandører på alle nivåer i kontraktskjeden signerer en felles avtale som gir gjensidig skadesløsholdelse i prosjektet**
- Fordel for Leverandøren: Økt gjennomsiktighet og forutberegnelighet
 - Plikt til å medvirke til at underleverandør signerer?
- Mulige ulemper for Selskapet: Administrasjon og mulig ansvar
- Fortsatt ikke løst problemet med at en sideordnet prosjektleverandør ikke ønsker å gi (tilstrekkelig) skadesløsholdelse til fordel for de andre
- Kan en bransjeordning være løsningen?

UKCS: Industry Mutual Hold Harmless Agreement («IMHH»)

- **Supplement til modell 2: Avtale for all offshore-aktivitet i UK (ca. 900 parter p.t.):**
Eksempel på «institusjonalisert» gjensidig skadesløsholdelse mellom sideordnede prosjektleverandører
 - Gjelder mellom parter som ikke ellers ville være i kontraktsforhold med hverandre («sikkerhetsnett» som viker for avtale)

- Administrert av en interesseorganisasjon (LOGIC)
- Åpen partsliste
- Strenge regler for «utmelding»

UKCS: Industry Mutual Hold Harmless Agreement («IMHH»)

- Fordeler:
 - Selskapet: Ingen administrasjon
 - Leverandøren: Gjennomsiktighet og forutberegnelighet
- Ulemper:
 - Mange unntak, eksempelvis: Onshore-aktiviteter, forurensning
 - Brukes som hvilepute – men trinnhøyde
 - Sentrale grupper aktører er ikke med (rigg – og fartøyselskapene)

Oppsummering

Fra et norsk sokkel-perspektiv: Er det hensiktsmessig å tilnærme seg ansvarsregulering på «utradisjonell» måte?

- Modell 1 er i utstrakt bruk på norsk sokkel i dag; modellen er oversiktlig og ansvarsfordelingen er veletablert i bransjen
- Noen selskaper velger likevel å bruke varianter av Modell 2
 - Økes potensialet for konflikt?
 - Avvik fra standardkontraktene: Ingen spesifikk praksis å støtte seg på
 - Vil redusere Selskapets eksponering?
 - Vil øke Leverandørens eksponering?
 - Men det finnes mulige avhjelpsmekanismer - institusjonalisert Modell 2 på norsk sokkel?
- Er det en ulempe at man har forskjellige regimer på norsk sokkel?
 - Spesialtilpasning – økte kostnader?

Kontakt detaljer

Katrine J. Kvanvik
Advokatfullmektig
+47 98 29 45 14
kjk@adeb.no

Tonje P. Gormley
Senioradvokat
+47 98 29 45 96
tpg@adeb.no